VERVOLG VAN PAGINA 5

opponent, dan zal je voluit voor je eigen voordeel gaan. In een sterk gepolariseerde context is het compromis daarom erg kwetsbaar en moeilijk te bereiken.'

Politieke partijen

Als politiek denker buigt Rouméas zich over de vraag hoe het sluiten van een compromis geruggesteund kan worden. De ene democratische staatsinrichting leent zich namelijk beter voor het compromis dan de andere: vergelijk het tweepartijenstelsel in de Verenigde Staten met de evenredige vertegenwoordiging in Nederland waar het bouwen van een coalitie de kwintessens is.
De schaduwzijde is dat politieke partijen kritiek kunnen verwachten als ze tijdens coalitieonderhandelingen 'te veel' inleveren. 'Dat is typisch voor de ambivalente kijk op het compromis', reageert Rouméas. 'Aan de ene kant worden compromissen gezien als een noodzakelijk onderdeel van democratische politiek, zelfs als waardevol. Aan de andere kant worden mensen die compromissen sluiten gezien als zwakke figuren met een gebrek aan integriteit. In het abstracte worden compromissen gekoesterd, maar in de praktijk worden ze veracht. Dat geldt niet alleen in Nederland.'

Deliberatieve platvormen

Samen met collega Anna Mikhaylovskaya onderzoekt ze ook digitale democratische platformen, zoals LiquidFeedback. 'Dit zijn deliberatieve platformen waarvoor burgers uitgenodigd worden te discussiëren over beleidsadviezen', verelt Rouméas. 'De PhD-student en ik denken na over hoe de opzet van zo'n platform kan helpen bij het sluiten van compromissen, bijvoorbeeld door compromis-scenario's te schetsen die burgers kunnen bekijken.'
In de Spaanse hoofdstad Madrid heeft de gemeenteraad het platform Decide Madrid opgericht, dat burgers budgettaire keuzes laat maken. Een vergelijkbare proef met 'participatieve budgettering' heeft gedraaid in de Groningse Oosterparkwijk, waar Élise Rouméas ook zelf woont. 'Dit wordt digitale democratie genoemd.'

Een conflictoplosser

'Ik word nooit zat van dit onderwerp', zegt de Franse filosofe. 'Ik denk dat het komt doordat ik zelf een conflictoplosser ben. Het blijft voor mij een erg persoonlijk onderwerp. De laatste 3,5 jaar werk ik op de Campus Fryslân als leidinggevende. Ik ben directeur van het bachelorprogramma Global Responsibility and Leadership geweest, ik ben het hoofd ad interim van het departement geweest. Compromissen zijn dagelijkse praktijk voor mij.'

FOTO REYER BOXEM

DE KOERS VAN SCHERPEN

OPGETEKEND DOOR MARJAN BROUWERS

Kerstcadeau? Een nieuwe wind!

Een stabiele regering die de problemen gaat oplossen. Wat zou dat een fantastisch cadeau voor onder de kerstboom zijn. De formatie is nog maar net begonnen maar ik reken op een nieuwe wind met een regeringsploeg die gaat investeren in innovatie, wetenschap en hoger onderwijs en brute bezuinigingen achterwege laat.

Een ander kerstcadeautje dat ik graag zou uitpakken is een einde aan de doorgeschoten internationaliseringsdiscussie. Om de projecten in het kader van *Nij Begun* van de grond te krijgen hebben we al die jonge talenten hard nodig, waar ze ook vandaan komen. Dat onze studenten – nationaal en internationaal – een betaalbaar dak boven hun hoofd nodig hebben, spreekt voor zich. Als het komende kabinet onnodige woonregels afschaft, zou dat al heel veel schelen.

Ik hoop ook dat deze ploeg ons laat doen waar we goed in zijn. Bijvoorbeeld in de geplande, energiezuinige AI-fabriek hier in Groningen, die ervoor moet zorgen dat we digitaal onafhankelijk worden. De ontwikkelingen gaan razendsnel, maar AI is nog lang niet perfect. Ik vind het zelf een leuke uitdaging om chatbots die onzinnige antwoorden geven uit te dagen, totdat ze het opgeven. Meer dan eens gelukt. Dat zoveel mensen volledig vertrouwen op de antwoorden van chatbots, zoals voor de verkiezingen, is natuurlijk problematisch. En wat betekent de snelle AI-ontwikkeling voor ons onderwijs, voor onze cognitieve en creatieve vaardigheden? Juist daarom moeten we investeren in multidisciplinair onderzoek naar bijvoorbeeld algoritmes, cybersecurity, digitale geletterdheid en de ontwikkeling van traceerbare, verantwoordelijke AI-toepassingen. Dat willen we niet alleen vanuit technisch perspectief doen, maar samen met onderzoekers en studenten van ál onze faculteiten.

Nederland is een land van coalities en compromissen. Ook daar valt veel over te zeggen: lees maar het politiek filosofische openingsverhaal over compromissen. Ik weet dus best dat een nieuw kabinet niet al onze wensen zal vervullen. Toch heb ik hoop. Een goede onderzoeker gaat mee met de tijd. Wie had twintig jaar geleden kunnen bedenken hoe groot AI zou worden? Of hoeveel ons onderzoek naar andere batterijtechnieken kan betekenen voor de energietransitie? Kansen blijven komen en als universiteit staan wij klaar om op de volgende trein naar de toekomst te springen. Met die opwekkende gedachte wens ik jullie allemaal alvast een sprankelend nieuwjaar.

Jacquelien Scherpen rector magnificus